

Puutuoteteollisuus

Katsaus Puutuoteteollisuuden edunvalvontaan

Hirsitaloteollisuus ry:n vuosikokousseminaari 6.4.2017

Matti Mikkola

Katsauksessa

- JULKKIS - Julkisen hankinnan opas ja seminaarikierros
- Määräyskehitys
 - Palomääräykset
 - Energiatehokkuus
 - Käyttöturvallisuus
 - Ympäristövaikutusten tiekartta
- Pohjoismainen yhteistyö ja Eurooppa -vaikuttaminen

Julkis-hanke

Lähtökohta ja tavoitteet

- Kunnissa on vahvan tahtotilan lisäksi myös pelkotila puun käyttöön
 - Hankintalain ja kaavoituksen mahdollisuudet tunnetaan kunnissa huonosti
 - Puun mahdollisuudet ja rajoitteet ovat hankintaorganisaatioille uusia
 - Puupohjaisten tuotteiden ja rakennusten hankinta koetaan vaikeaksi ja ”valitusprosessialttiiksi”
 - Valmistelevat virkamiehet ja hankintaorganisaatiot pitäytyvät helposti vanhoissa totutuissa tavoissa ja materiaaleissa
- Hankkeen tavoitteeksi asetettiin
 - yksinkertaistaa ja opastaa kuntien puutuotteiden hankintaprosessia
 - käynnistää merkittävä määrä julkisia puurakentamisen kohteita
 - vahvistaa puutuotteiden markkinaa niin Suomessa kuin vientimarkkinoillakin
 - luoda mahdollisuudet puutuoteteollisuuden kasvuun, tukin käytön lisäämiseen ja biotalousstrategian tavoitteiden saavuttamiseen.

Julkis-hanke

Toimenpiteet

Selkeällä, esimerkitapauksia sisältävällä ohjeistuksella sekä sitä tukevalla koulutuksella voidaan auttaa kunnat tämän hankintakynnyksen yli.

1. Laaditaan uuteen hankintalakiin perustuva julkisten rakennushankintojen opas ja ohjeistus kunnille
2. Toteutetaan kunnille ja kuntapäätäjille suunnattu seminaarisarja 10 – 15 kunnassa/kuntakeskitymässä.

Julkis-hanke

Hankkeen osapuolet

1. Puutuoteteollisuus ry; hankkeen koordinointi, oppaan ja ohjeistuksen laatiminen, seminaarin ohjelma sekä viestintä.
2. Puuinfo; sisällön suunnittelu ja puurakentamisen sisältö, oppaan kuvat ja taitto sekä kuntakierroksen puurakentamisen käytännöt
3. Markku Laukkanen; oppaan toimittaminen
4. Avance Attorneys; hankintalaki ja kuntien ohjauskeinot
5. Pellervon taloustutkimus; Puutuoteteollisuuden aluetaloudelliset vaikutukset
6. Ympäristöministeriö; valtion toimenpiteet, määräyskehitys ja ympäristövaikutukset
7. Green Building Council Finland; rakentamisen ympäristövaikutukset
8. Lisäksi noin 60 asiantuntijaa eri organisaatioista oppaan sisältöön vaikuttamassa
9. Yritys- ja kohde-esittelyt (Stora Enso, Metsä Wood, Versowood, Honkarakenne, Honkatalot, Mammuttikoti, Kontiotuote, Kuusamo Hirsitalot, Finnlamelli, Lunawood, PRT-Pro, LappWall, Kuhmon kaupunki)
10. FCG; seminaarikierroksen operatiivinen koordinointi

Julkkis-hanke

Hankkeen rahoitus

Suomen Metsäsäätiö

- 120 000 euroa

Teollisuus

- 60 000 euroa

TERVE KUNTA
rakentuu puulle

Mitä, miten ja miksi puusta

Ohjelma

- 10.00 Tilaisuuden avaus
Hallituksen puheenjohtaja Esa Kaikkonen, Puutuoteteollisuus ry
- 10.10 Valtiovalta edistää puurakentamista: puurakentaminen on moderni ilmastoteko
Asunto- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen
- 10.30 Puun vaikutus kuntien vetovoimaan ja aluetalouteen
Toimitusjohtaja Matti Mikkola, Puutuoteteollisuus ry
- 10.40 Nopeasti, laadukkaasti ja terveellisesti – puun mahdollisuudet
Toimitusjohtaja Mikko Viljakainen, Puuinfo Oy
- 11.10 Määräykset mahdollistaa: palo ja energiatehokkuus
Rakennusneuvos Teppo Lehtinen, Ympäristöministeriö
- 11.35 Tilaaja päättää - Kunnan ohjaukseen puun käytön edistämiseksi.
Partner Mikko Alkio Avance Attorneys Ltd.
- 13.00 Miten puu mukaan hankintoihin - uusi hankintalaki
Partner Mikko Alkio, Avance Attorneys Ltd.
- 13.40 Puurakentamisen positiiviset ympäristövaikutukset ja arviointi
Erytisasiantuntija Matti Kuittinen, Ympäristöministeriö
Senior sustainability specialist Jessica Karhu, GBC Finland
- 14.30 Puun käyttö julkisissa kohteissa
- Wood City, asuinkerrostalot, toimitilat
Kehityspäällikkö Sami Typpö, Stora Enso Wood Products
 - Puurakenteiset koulut ja kirjastot, liikuntahallit sekä sillat
Myyntipäällikkö Jaakko Huotari, Versowood Oy
 - Hirsirakenteisia kohteita
Design-johtaja Tanja Rytönen, Honkarakenne Oy
 - Puurakenteiset elementit julkisiin kohteisiin
Yksikönjohtaja Marko Kellberg, Lapwall Oy
 - Lämpöpuutuotteita myös julkiseen rakentamiseen
Aluepäällikkö Mika Lindberg, Lunawood Oy

12 paikkakuntaa
600 osallistujaa

2. Ohje julkisen rakentamisen

Terve kunta rakentaa puulle 4
Suomi tarvitsee ekologista ja kestävää julkista rakentamista

1. JOHDANTO

- 1.1. Eurooppa vihreää julkista hankintaa
- 1.2. Suomalain vihreää
- 1.3. Puurakennaminen tuo yhteiskunnallista hyötyä
- 1.4. Hankintalaki mahdollistaa puurakennamisen
- 1.5. Rakentamista edellytetään ympäristövaikutusarviointia
- 1.6. Runnilla on merkittävä rooli

2. PUUN MAHDOLLISUUDET JULKISISSA RAKENNUSHANKKEISSA

- 2.1. Määräyksiä mahdollistavat monipuolisen puun käyttö
- 2.2. Puusta löytyy ratkaisua monien käyriin
- 2.3. Puusalo on terveellinen
- 2.4. Puun ympäristövaikutukset

3. KUNNAN KEINOT JULKISTEN HANKINTOJEN OHJAAJISISSA

- 3.1. Runnan voimien ohjaus kuntasasetteilla
- 3.2. Raavoitus, maankäytösopimukset ja toimintavuorot ohjauksina

4. PUURAKENNUKSEN HANKINTA

- 4.1. Esimerkkejä uuden hankintalain mahdollisuuksista puun käytön edistämiseen 34
- 4.2. Hankintamenoilain valinta 36
- 4.3. Hankinnan kohteen kuvaus 38
- 4.4. Tarjouksen valinta 39
- 4.5. Ehtikaanrakennukset 42

5. YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JULKISISSA RAKENNUSHANKINNOISSA

- 5.1. Rakentamisen ympäristövaikutukset 43
- 5.2. Ympäristövaikutuksen arviointimenetelmä 45
- 5.3. Ympäristöarvio uudessa hankintalain 48
- 5.4. Euroopan komission julkista rakennushankintaa koskevat ympäristövaikutusarvio 48
- 5.5. Ohjeissa konsultilla 51
- 5.6. Suostakissa julkiaan rakennushankkeiden ympäristöarvioinnin 51

6. OSAAJEN VARMISTAMINEN 52

PUU

OPAS JULKISIIN HANKINTOIHIN

Kuntien keinot ohjata julkisia hankintoja
Uusi hankintalaki
Rakentamisen ympäristövaikutukset

2017

PUU-LEHDEN ERIOHJELMA

PUU

OPAS JULKISIIN HANKINTOIHIN

PUU-lehden eriohjelma
Helmikuu 2017
www.puuinfo.fi/puulehti

Julkaisijat
Puutuoteteollisuus ry, Puuinfo Oy

Kustantaja
Puutuoteteollisuus ry
www.puutuoteteollisuus.fi
info@puutuoteteollisuus.fi

Toimittaja
Markku Leukkarinen / Automeidi Oy

Toisto
Susanna Lehto / Faktor Oy

Painopaikka
Forsaspain
ISO 14001

Suomen Metsäjähti on rahoittanut julkaisua.

Terve kunta rakentuu puulle –seminaarikierrros Palaute (7/12 tilaisuutta)

Jokaisesta tilaisuudesta on kerätty palautetta. Tässä näkyvä palaute on koottu seitsemästä ensimmäisestä tilaisuudesta. Vastaajien määrä: 121/280

Kuinka tarpeellisia koulutusmateriaalit ja opas julkisiin hankintoihin olivat (asteikko 1-5)

- **4,3**

Vastasiko tilaisuus odotuksiasi? (asteikko 0-100 %)

- **98,50 %.**

Arvioi koulutusta kokonaisuutena (asteikko 1-5)

- **4,20**

TERVE KUNTA
rakentuu puulle

Terve kunta rakentuu puulle –seminaarikierrros

Palaute – osallistujien kommentit (7/12 tilaisuutta)

- Erittäin mielenkiintoinen aamupäivä ja hyvät tiiviit esitykset, Tykkäsin kovasti. Ilmainen koulutus +++ ja vielä Kuopiossa paikanpäällä +++ ja vielä lounas ja kahvitkin +10 pistettä
- Koulutus antoi enemmän mitä alun perin olin odottavani saavani
- Todella tärkeä kuntakierrros
- Olisin halunnut vielä vahvempaa argumentaatiota puurakentamisen hyödyistä versus betoniin
- Asiantuntijat olivat asialla
- Tiivis ja tehokas paketti tarkastellen hyvin puurakentamista eri näkökulmista. Ajankohtainen selkeä ja kunnan elinvoiman kehittämisen kannalta tärkeä
- Mahtavaa ajatusten vaihtoa!
- Ok
- Kyllähän ne Tuupalan koulusta puhuja ja Mammuttikodin kaveri vetivät pisteet kotiin
- Todella hyvin järjestetty, siistit tilat, hyvät tarjoilut ja hyvät puhujat. Miellyttävä ja antoisa päivä
- Erittäin hyvä ja ajankohtainen aihe koulutuksessa. Koulutuksessa oli asiaa sekä julkisille toimijoille että rakennuttajille. Itse satuin edustamaan molempia
- Jokainen osio oli hyödyllinen
- Videoluento oli kiinnostava ja hyvin toteutettu. Puhuja oli aiheessaan aika kiireinen - liikaa asiaa. Ytimet eivät erottuneet massasta kovin hyvin
- Erittäin hyväksi, jopa isänmaalliseksi, näin Suomen satavuotisen itsenäisyyden kunniaksi
- Green Building Council Finland:n esitys oli yksi mielenkiintoisimmista, mutta täytyy sanoa että hyvänä kakkosena nostan Puuteollisuuden Matti Mikkolan puheenvuorot. Hän oli selvä johtaja, ja osasi sulavasti vastailla moninaiisiin kysymyksiin.

Terve kunta rakentuu puulle –seminaarikierros Mediaviestintä (9/12 kaupunkia)

- Osumia on tähän mennessä **21 kpl**, printti, radio, tv, netti
- Kiertuetta koskevissa kirjoituksissa on huomioitu Puutuoteteollisuuden tärkeimmät pääviestit:
 - Puurakentamista on lisättävä
 - Tilaaja päättää – puu mahdollistaa
 - Kuntastrategia tärkeä työkalu puun käytön edistämisessä
 - Puutuoteteollisuuden aluetaloudelliset vaikutukset ovat merkittävät

Mediaosumia

Julkisia puurakennuksia nousee niukasti Keski-Suomessa – puukerrostalot suosiossa

Julkisen puurakentaminen laahaa Keski-Suomessa muuta maata jäljessä. Pari vuotta sitten koko maan julkisista rakennuksista viidennes tehtiin puusta. Keski-Suomessa vastaava luku oli kahdeksan prosenttia.

Puurakennukset 23.3.2017 klo 06:25

Kuva: Mikko Auerimä / PtaInfo

Kaupparehti 23.3.

Terve kunta rakentuu puulle-seminaari starttaa Kuopiosta

Puun käyttö on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina julkisessa rakentamisessa. Monipuolisten käyttömahdollisuuksien ja ilmastovaikutusten lisäksi puun käyttöön houkuttelevat myönteiset sisäilmavaikutukset ja puurakentamisen nopeus. Tänään Kuopiossa starttaa valtakunnallinen Terve kunta rakentuu puulle –seminaarikiertue. Seminaari järjestetään 12 eri kaupungissa kevään aikana. Puurakentamisen eduista on Kuopiossa puhumassa mm.

Aamuset 7.3.

Varsinais-Suomi erottuu edukseen julkisessa puurakentamisessa

KOTI&RAKENTAMINEN | 07.03.2017 7:48 (päivitetty: 07.03.2017 10:38)

Varsinais-Suomi erottuu edukseen julkisessa puurakentamisessa. Vuonna 2015 maakunnassa aloitetuista julkisista palvelurakennuksista 40 prosenttia oli puurunkoisia. Naapurimaakunnassa Satakunnassa yllettiin vain 25 prosenttiin ja valtakunnallisesti 21 prosenttiin.

Puutuoteteollisuuden Terve kunta rakentuu puulle -seminaarikiertue saapuu Turkuun perjantaina 10. maaliskuuta Hotel Hamburger Börsiin. Puutuoteteollisuus ry:n erityisasiantuntija **Seppo Romppainen** esittelee PTT:n selvitystä alan taloudellisista vaikutuksista Varsinais-Suomessa.

Seminaarissa kuullaan myös ympäristöministeriön puheenvuoroja puurakentamisen ympäristövaikutuksista.

Karjalainen 4.3.

Puurakentamiseen odotetaan piristysruisketta lähivuosina - Kanada ja Ranska alan kovimmat tekijät

Olli Sorjonen

Jarno Artika

Puutuoteallisuus ry:n toimitusjohtaja Matti Mikkola toivoo, että puurakentaminen yleistyisi myös julkisella puolella Pohjois-Karjalassa.

Kainuun Sanomat 17.3.

Uusi kehitysvammaisten asumisyksikkö Kajaanin Rajamiehentiellä on valmis. Kainuun sotien rakennuttama puurunkoinen kerrostalo on laatuaan ensimmäinen Kainuussa ja ensimmäisten joukossa koko valtakunnassa.

Kainuu takamatkalla puurakentamisessa

Turkulainen 7.3. Puurakentaminen vauhdissa Varsinais- Suomessa

Ruissalontielle valmistunut palvelutalo on esimerkki uudesta puurakentamisesta Turun seudulla.

KUVA
Tomi Kangasniemi

Varsinais-Suomi erottuu edukseen julkisessa puurakentamisessa. Vuonna 2015 maakunnassa aloitetuista julkisista palvelurakennuksista 40 prosenttia oli puurunkoisia. Esimerkiksi naapurimaakunnassa Satakunnassa yllettiin vain 25 prosenttiin ja valtakunnallisesti 21 prosenttiin.

Aamulehti 23.3.

Kuntaan kestävästi puusta

Kuntavaalehdokas Suvi Mäkeläinen ehdotti (AL 12.3.), että Tampere tekisi konkreettisen teon ilmastonmuutoksen estämiseksi ja rakentaisi jatkossa vain puisia kerrostaloja. Materiaaleja ei pidä asettaa vastakkain, mutta isojen globaalien ympäristötavoitteiden valossa puun osuutta rakentamisessa on kasvatettava.

Hyvä uutinen on se, että mikään ei estä kuntaa valitsemasta puuta. Monissa kunnissa on jo halua rakentaa isoja kohteita kestävästi puusta, Tampereella hieno esimerkki on Vuoreksen alue. Julkinen rakentaminen on yk-

si tärkeimmistä kokonaisuuksista, joita kunnissa linjataan ja kuntastrategia on siinä keskeinen työkalu. Strategia laaditaan heti valtuustokauden alussa, joten valtuutettujen on osattava hyödyntää sitä nopeasti. Kokonaisia alueita voidaan varata puurakentamiseksi tai yksittäisiä kohteita päättää rakennuttaa puusta.

Jos kunta haluaa rakentaa kestävästi puusta, on sille siihen täysi oikeus myös hankintalain puitteissa.

Käyttämällä puuta julkisessa rakentamisessa kunta voi edistää oman alueensa yritystoimintaa ja työllisyyttä. Puurakentaminen

voi olla kunnalle kilpailuetu. Vastuullinen kunta, joka tekee laadukkaita valintoja, on vahvoilla, kun ihmiset valitsevat asuinkuntansa ja yritykset sijaintinsa.

Ympäristösytyt eivät ole ainoa perustelu puulle. Puun käytön lisäämisellä on positiivinen vaikutus kuntatalouteen, työpaikkoihin, kuntalaisten hyvinvointiin ja kuntien vetovoimaan. Terve kunta rakentuu puulle. Uraa uurtavia puurakennushankkeita tarvitaan, sillä ne karttavat alan osaamista. Tässä julkinen rakentaminen on usein päänavaaja.

MATTI MIKKOLA
toimitusjohtaja Puutuoteallisuus ry

Mediaosumia

Keskisuomalainen 27.3.

Mediaosumia

Terve kunta rakentuu puulle –seminaarikierros Palaute hirsitaloteollisuudelle

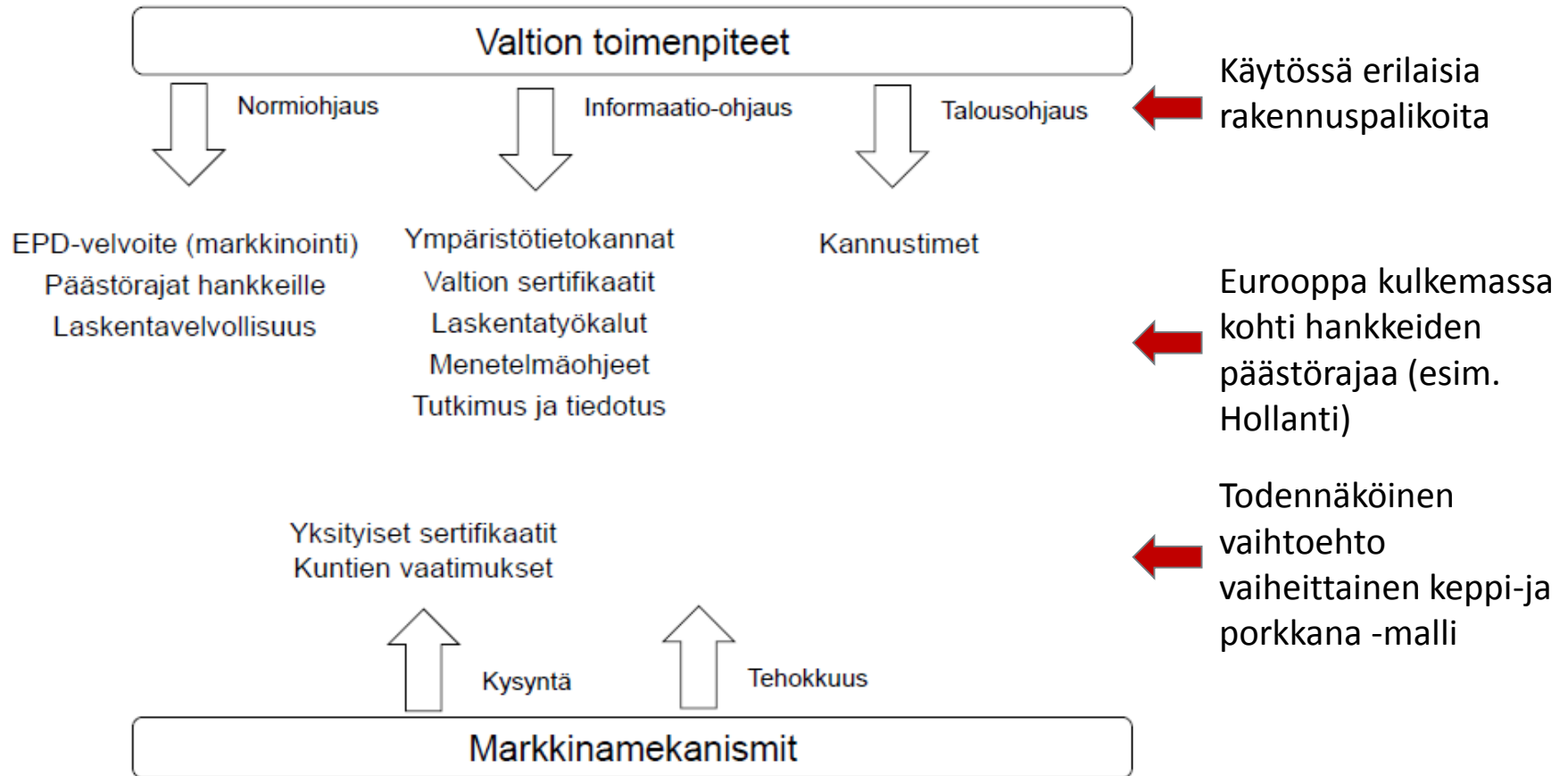
- Kova kiinnostus hirsirakentamiseen koulu- ja päiväkotirintamalla
- Hirsikohteiden kustannustieto huonolla tasolla
- Ylläpitokustannukset aiheuttavat kysymyksiä
- Tiiveys ja energiatehokkuus edelleen teemoja
- Kohti konseptikehitystä

Määräyskehitys

- Palomääräykset
 - Valmistelussa lausuntokierroksen jälkeen (60 lausuntoa)
 - Hoiva- ja koulurakentamisen kerrosluvut mietityttävät
- Energiatehokkuus
 - Massiivipuukurakentaminen huomioitiin esittämällämme tavalla
 - Notifiointikierroksella Brysselissä
- Käyttöturvallisuus
 - Luonnos virkamiesvalmistelussa
 - Sisäportaiden luonnostellut vaatimukset aiheuttavat tilantarvetta pientaloissa – ja kasvattavat kustannuksia

Määräyskehitys

Ympäristövaikutusten tiekartta – vähähiilisen rakentamisen ohjaus

Pohjoismainen yhteistyö ja Eurooppa

- Pohjoismaat
 - Selkeä tahtotila tiivistää Pohjoismaista yhteistyötä
 - Rakennusmääräysten harmonisointi
 - Sisäilmatutkimus – faktoja puurakennusten vaikutuksista
 - Puutuotteiden kierrätys
 - Vienti - Kiina
- Eurooppa
 - Toimenpiteet sovittu rakennusten ympäristövaikutusten kehitystyössä
 - VOC - testimenetelmät

TERVE KUNTA

rakentuu puulle